

Jakson nimi: Mitä nuoret tarvitsevat?

Kesto: 45:26

Julkaistu: 19.1.2026

00:00:07 Jani Toivola

Tervetuloa kuuntelemaan yhdenvertaisuuden nuorisoalan osaamiskeskuksen *Meneekö yhdenvertaisuus tunteisiin* -podcastia ja pohtimaan, mitä me voitaisiin sille yhdessä tehdä. Minun nimeni on Jani Toivola ja toimin tämän podcastin juontajana. Tämän päivän jaksossa me emme arvaile, vaan me kysymme suoraan nuorilta, että mitä he oikeasti tarvitsevat. Miten nuoret voivat saada tukea, osallisuutta ja kuulumisen kokemuksia nuorisolan kautta. Puhumme siitä, miten positiiviset kokemukset voivat kantaa pitkälle ja toisaalta, miten negatiiviset voivat kaventaa monen nuoren mahdollisuuksia. Ja miten me muistaisimme, että nuorten ääni on se ääni, joka voi näyttää meille, miten nuorille suunnattu työ voi olla aidosti yhdenvertaisuuden tärkeä edistäjä.

Pohdin etukäteen vähän tätä aihetta ja nuorten äänestä minulle tuli itse asiassa ensimmäisenä mieleen, että minulla on ei niin salainen menneisyys politiikassa – olin kahdeksan vuotta kansanedustaja. Ja muistan ikuisesti ensimmäisen kauteni kansanedustajana, kun olin lakivaliokunnan jäsen. Siellä käsiteltiin telehäirintälakia, joka oli niin vanha laki, että häirintä tarkoitti sitä, että ihminen soittaa lankapuhelimella pilasoittoja tai tulee soittamaan ovikelloa ja sillä tavalla häiriköi. Nyt sitä oltiin uudistamassa ikään kuin siitä näkökulmasta, että mitkä ovat kaikki ne kanavat, esimerkiksi netit ja pelimaailmat, missä nuoret liikkuvat ja mitä kaikkea siellä voi tapahtua.

Sitten tajusin valiokunnassa, että asiantuntijat, keitä me kuuntelimme, olivat yli 50-vuotiaita. Silloin tajusin myös, että eihän tässä ole nyt ollenkaan niitä ihmisiä, jotka ihan oikeasti ovat päivittäin siinä maailmassa, jonka riskejä me pyrimme ymmärtämään. Sitten ehdotin valiokuntaneuvokselle, että pitäisikö meidän kutsua nuoria. Hyvä, ettei valiokuntaneuvos tukehtunut kahviinsa. Jotenkin se rakenne oli semmoinen, että eihän nuoret ole asiantuntijoita. Asiantuntijat ovat aikuisia ja heillä on tietty tausta tai koulutus. Että mikä näiden nuorten pätevyys on? Mutta sitten sain jotenkin asian puhuttua läpi, ja olin kiertänyt paljon kouluissa, joten minulla oli sellaisia nuoria, jotka olivat kiinnostuneita vaikuttamisesta. Sitten kutsuin heidät eduskuntaan, kerroin ja neuvoin vähän, että miten valiokunta toimii, ja miten kannattaa puhua.

Oli huikeaa jälkikäteen, kun kuuleminen oli ollut, että valiokuntaneuvoskin oli pyörryksissä siitä, miten olennaisia asioita nuoret sanoivat siinä tilanteessa. Se oli itselleni arvokas

kokemus nähdä, että mitä nuorten ääni tarkoittaa käytännössä. Sitten toisaalta nähdä myös se, että miten paljon meillä on rakenteita ja paikkoja, missä on kulttuuri, joka ei näe, että kuullaan ihan vääriä ihmisiä tai vääräniäisiä tai mitä se milloinkin on. Tällaista pohdintaa.

Nyt meidän vieraanamme tänään on Vida Amoah, Vantaan nuorisovaltuuston puheenjohtaja ja jo nuorena huikea monitaituri vaikuttamisen saralla. Tervetuloa.

00:03:06 Vida Amoah

Kiitos kutsusta.

00:03:07 Jani Toivola

Minulle sanottiin – me tapaamme ensimmäistä kertaa – että olet tosi tehokas ja aikaansaava ja vaikka oletkin nuori, niin olet jo ollut tosi monessa asiassa mukana. Pitääkö se paikkaansa?

00:03:21 Vida Amoah

Kyllä se pitkälti pitää paikkansa ja kiva kuulla, että minusta on sanottu noin mukavia asioita.

00:03:25 Jani Toivola

Sana kiirii kaupungilla. Onko se ollut aina? Miten olet itse ylipäättään alun perin lähtenyt avaamaan suutasi jossain tilanteessa? Tai muistatko jonkun ensimmäisen tilanteen, että sinulla on ollut pakottava tarve puuttua tai vaikuttaa tai sanoa oma mielipide?

00:03:36 Vida Amoah

Olen ollut pienestä asti tosi puhelias, ja minun on aina ollut pakko saada ilmaista oma mielipiteeni. Joskus se on saanut minulle riidanhaluisen ihmisen leiman, varsinkin pienenä, muistan. Olen vain pienestä asti ollut tällainen, että on pakko ilmaista oma kantani asioihin ja pakko olla äänessä.

00:04:05 Jani Toivola

Miten se otettiin vastaan sinun mielestäsi?

00:04:08 Vida Amoah

No siis, olen siis syntynyt ja kasvanut Suomessa, mutta juureni on Ghanassa. Jos me katsomme esimerkiksi suomalaista yhteisöäni: kouluyhteisöä, päiväkodin ja esikoulun yhteisöä, niin siellä ajateltiin, että onhan se kiva, että Vida on tuollainen luontainen auktoriteetti, ja jos käyttää nykynuorison termiä, niin tällainen boss girl. Mutta kun puhutaan ghanalaisesta yhteisöstäni, joka sisältää perheen, sukulaiset ja vaikka kirkkoyhteisön, niin heidän mielestään on huvittavaa, että tuon kokoinen ihminen laukoo noin paljon, tai takoo noin paljon asioita. Sain tosi usein riidanhaluisen ihmisen leiman ja

minulle saatettiin sanoa, että en käyttäydy yhtään niin kuin lapsi. Että minun pitäisi suoraan sanottuna olla hiljaa, koska puhun erittäin paljon tai liikaa.

00:05:05 Jani Toivola

Niin just. Aika paljon tasapainoilua nuorelle ihmiselle ja nuorelle mielelle, jos ajattelee, että ylipäättään uskallus avata suunsakin jo vaatii. Ja sitten, jos onkin vielä ehkä vähän eri maailmoja, joissa on erilaisia odotuksia tai näkökulmia samaan aiheeseen.

00:05:22 Vida Amoah

Jep, jep, just näin. Mutta sitten itse tähän nuorisovaltuustotoimintaan lähdin 14-vuotiaana. Minulla on itse asiassa täti, joka on entinen varavaltuutettu. Hän kannusti minua tosi paljon, ja kiitän erittäin paljon omia opettajiani. Minulla oli aina kannustavat opettajat. Varsinkin yhteiskuntaopin opettajat, jotka sitten, mä muistan, kun nuorisovaltuustovaalit oli tulossa, niin ne hirveästi tsemppasivat, että ”Vida nyt sinä menet!” ja kaikkea sellaista. Olinhan minä aiemminkin harkinnut ehdolle menemistä nuorisovaltuustovaaleissa, mutta ei ollut ikää tarpeeksi. Kun minulle suotiin se mahdollisuus, eli ikää riitti, niin lähdin ehdolle Vantaan nuorisovaltuustovaaleissa. Olin asunut Vantaalla vasta kuusi kuukautta, en tuntenut ketään, oli uusi koulu. Sain 95 henkilön äänen, eli ihan mukava äänisaalis. Sillä pääsin nuorisovaltuustoon ja sieltä lähdin luotsaamaan tätä vaikuttajauraa. Sitä tietä olen kulkenut nyt noin nelisen vuotta, olen nyt 18.

00:06:34 Jani Toivola

Miten nyt katsot neljän vuoden taakse, että minkälainen tyyppi olit silloin, ja miten tämä vaikuttamisen polku on vaikuttanut sinuun?

00:06:45 Vida Amoah

Tuo on erittäin hyvä kysymys, koska harvoin sitä itse pysähtyy miettimään, että kuinka pitkälle on päässyt. Nämä neljä vuotta ovat olleet ihan hulluja. Sen lisäksi, että minä puheenjohdan tällä hetkellä Vantaan nuorisovaltuustoa, niin toimin myös Suomen nuorisovaltuuston liittojen liittohallituksessa. Vastaan siellä kestävästä kehityksestä sekä yhdenvertaisuuden teemoista. Olen myös hyvinvointialueen nuorisovaltuustossa. Olen sen aiempi puheenjohtaja, eli minulla on kolmoismaandatti. En ikinä neljä vuotta sitten olisi voinut uskoa, että päätyisin näihin rooleihin.

Ja kun katson Vidaa neljä vuotta sitten, niin en ollut samalla lailla sanavalmis kuin mitä olen tänä päivänä. En osannut ehkä viestiä ajatuksiani ja ilmaista kantaani yhtä tehokkaasti ja yhtä tarkoin sanavalinnoin kuin mitä tänä päivänä. Verkostojen määrä, mitä olen luonut tämän neljän vuoden aikana, ystävyysuhteet ja kokemus, mitä olen kartoittanut tämän neljän vuoden aikana, on ollut ihan hullua. Tämä nuorisovaltuustotoiminta on muuttanut koko elämäni suunnan.

00:08:02 Jani Toivola

Ihan huikeeta. Ennen kuin mennään vielä tarkemmin sinun omaan tekemiseesi noissa rooleissa, niin minua kiinnostaa se, että mitä ajattelet omalla polullasi olleen ratkaisevia tekijöitä? Sanoit, että silloin neljä vuotta sitten et olisi ikinä kuvitellut, että minne kaikkialle olet astunut, ja mitä kykyjä olet itsestäsi löytänyt. Kenen apu tai tuki tai mitkä asiat siinä ovat olleet sinulle merkittäviä, että olet uskaltanut ottaa uusia haasteita tai luottaa siihen, että minä kykenen toimimaan tuolla, missä en ole aikaisemmin toiminut?

00:08:33 Vida Amoah

No, aloitetaan siitä ihan perustasta. Eli minulla on erittäin vahva oikeudentaju. En tiedä, johtuuko tämä siitä, että olen tällainen nepsy, ADHD-ihminen, vai siitä, että koin koko lapsuuteni perheväkivaltaa, ja se loi minussa vahvan oikeudentajun. Oikeudentajuni on siis ollut tosi vahva alusta lähtien, ja olen aina halunnut ajaa minulle tärkeitä asioita. Opettajan kannustuksen ja perheen kannustuksen lisäksi se on ohjannut minua nuorisovaltuustotoimintaan.

Yksi tosi ratkaiseva asia on ollut se, että kun puhutaan politiikasta, olemme murrosvaiheessa. Nuoria halutaan kaikkialle. On trendikästä olla nuori. Nuoria halutaan kuulla. Väittäisin jopa, että nuoruus on Suomessa, jonka väestörakenne näyttää ylösalaisin olevalta pyramidilta, hyvää valuuttaa. Se on ollut tosi ratkaisevassa roolissa.

Ja ehkä se, että olen lähtenyt tähän nuorisovaltuustotoimintaan juuri Vantaalla. Vantaa on Suomen monikulttuurisin kaupunki. Meidän monikulttuurisista lähtökohdista tulevien nuorten ääniä kaivataan päätöksenteossa. Se on ollut yksi ratkaiseva tekijä. Ja ehkä se, että olen ollut oikeassa paikassa oikeaan aikaan. Tässä pari, jos pitää luetella.

00:10:09 Jani Toivola

Joo. Miten merkittävä tekijä yhdenvertaisuus on sinun omassa tekemisessäsi näissä eri rooleissa? Tai miten peilaat sitä sinun eri rooleihisi ja niihin asioihin mitä sinä ajat?

00:10:21 Vida Amoah

Jos aloitetaan taas siitä perustasta, niin tietenkkin omassa arjessani koitan kohdata kaikki ihmiset taustasta, sukupuolesta, ihonväristä, suuntautumisesta, uskonnosta ja poliittisesta aatteesta riippumatta. Pyrin kohtaamaan jokaisen yksilön yksilönä ja pyrin kohtelemaan yhdenvertaisesti. Ja kyllä se on näkynyt myös tällä vaikuttajan urallani. Minulla ei ole yhtä vakio aihetta, mistä puhun, ellei sitä nuorisoteemaa lasketa, mutta puhun tosi paljon vaikka antirasismista tai tyttöjen ja naisten oikeuksista.

Minusta tuntuu, että yhdenvertaisuus on myös vaikuttanut uravalintaani, koska opiskelen tällä hetkellä tuolla Kulosaaren yhteiskoulun yhteiskunta- ja talouslinjalla. Sen jälkeen kun olen valmis, haluaisin mennä armeijan kautta yliopistoon ja opiskella siellä kansainvälistä humanitaarista oikeutta. Minun painopisteeni olisi siinä erityisesti naisten ja tyttöjen auttaminen konfliktialueella. Haluan esimerkiksi saattaa syytteeseen sellaisia sotarikollisia, jotka ovat käyttäneet esimerkiksi seksuaalista väkivaltaa

sodankäyntivälineenä. Tämä yhdenvertaisuusteema vaikuttaa vahvasti uraani ja minun koko elämäni ylipäätään.

00:11:41 Jani Toivola

Olet myös roolissasi ehkä semmoinen välikappale tai viestivälittäjä nuorten yhteisössä. Se on tietenkin laaja käsite, kun nuoria on niin monenlaisia ja on monenlaisia todellisuuksia esimerkiksi eri rakenteiden välillä. Niin tuleeko sinulle mieleen, mitkä ovat olleet hyviä onnistumisia suhteessa nuorisovaltuuteen? Kun nuoret tulevat kuulluksi tai nähdyksi ja pääsevät käyttämään ääntään?

00:12:11 Vida Amoah

Katsotaan aluksi vaikuttamistoimielinten ja järjestöjen ulkopuolelta. Mielestäni on ihanaa nähdä, että kulkiessani esimerkiksi Myyrmäen lähiössä, vastaan tulee monesti moninaista nuorisoporukkaa, jotka ilmaisevat minulle sen, että kun olen heitä edustamassa kaikkialla, niin he tulevat kuulluksi. Heidän mielestään on ihanaa, että on joku nuori, joka pitää ääntä heidän puolestaan ja viestii heidän toiveitaan eteenpäin päättäjille ja isommille tahoille.

Sitten jos me katsomme vaikuttamistoimielinten tasolla, esimerkiksi Vantaan nuorisovaltuuston tasolla, niin meillä on ollut lähivuosina tosi paljon onnistumisia. Me olemme pystyneet lobbaamaan yhteensä 1,5 miljoonaa euroa kouluruokaan ja me olemme tehneet aikoinaan aloitteen, jossa olemme toivoneet sitä, että kaupunki vakiinnuttaisi koulunvalmentajat joka ikiseen vantaalaiseen kouluun. He ovat sellaisia aikuisia, jotka auttavat koulunkäynnin kanssa. Me saimme se läpi. Jos katsomme valtakunnallisella tasolla, niin esimerkiksi Suomen nuorisovaltuustojen liitto oli tässä Petteri Orpon hallitusneuvotteluissa. Me olemme tosi monesti ministeriöiden kuulemisissa. Meillä oli itse asiassa pari viikkoa sitten huipputapaaminen, joka tuo yhteen nuoria ympäri Suomea. Sitten me työpajoissa pohdimme eri teemoja ja muodostamme julkilausuman. Se tehtiin yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa ja kansallisen lapsistrategian kanssa.

Meillä on tosi paljon onnistumisia ja tunne siitä, että nuoria kuullaan.

00:13:54 Jani Toivola

Aika monen tasoisia ja monenlaisia onnistumisia. Jos mietitään jotain konkreettisia esimerkkejä, esimerkiksi kouluruoka-asiaa. Minkälaisia vaikuttamisen vaiheita siinä oli? Mistä se lähti? Miten teidät otettiin vastaan? Pitikö ylipäätään tehdä töitä sen eteen, että otetaan vakavasti? Avaa vähän sitä, mitä ne vaiheet ovat sinun mielestäsi, että voidaan päätyä selkeisiin tuloksiin, jossa te saatte asioita aikaan tai teidät kuullaan, mutta se ei välttämättä ole aina niin yksioikoista.

00:14:32 Vida Amoah

Tuo on erittäin hyvä kysymys ja tosi hyvä, että kysyt, koska nämä vaikuttamisen keinot ovat tosi monelle epäselviä. Siitä huolimatta, että olen saattanut kokea vähättelyä ikäni tai

sukupuoleni takia, ja siitä huolimatta, että kaikilla nuorilla ei ehkä ole osallisuuden tunnetta Suomessa, niin koen, että Vantaalla yleisesti ottaen meitä nuoria kuullaan tosi hyvin. Meillä on puhe- ja läsnäolo-oikeus kaupunginvaltuustossa, kaupunginhallituksessa ja lautakunnissa. Eli niissä paikoissa, joissa oikeat päätökset tehdään. Näitä vaikuttamisen keinoja on monia.

Yleensä se alkaa siitä, että me teemme aloitteen. Nuorisovaltuusto siis kokousta kerran kuukaudessa. Yleiskokoukseen, joka siis on kerran kuukaudessa, niin sinne voi tuoda aloitteen. Aloite on yhden tai useamman nuorisovaltuuston valtuutetun tekemä konkreettinen toimenpide-ehdotus kaupungille. Sitten se joko hylätään tai hyväksytään nuorisovaltuuston kokouksessa. Jos se hyväksytään nuorisovaltuuston kokouksessa, niin sieltä se etenee kaupunginhallitukseen, eli se on se päättävä elin kaupungin talousasioissa. Sitten ne joko hyväksyy tai hylkää tämän meidän aloitteemme.

Jonkin verran käytetään lobbaamiskeinoja. Meillä on ollut tosi vahvasti näissä kouluruoka-asioissa. Nämä kaikki eivät siis ole tapahtuneet minun puheenjohtajakaudellani. Pitää mainita, että ei ole pelkästään minun tai kauteni nuorisovaltuutettujen ansiota. Muistan, että aiempina kausina olemme käyttäneet jonkin verran lobbaamiskeinoja. Eli olemme käyneet joka ikiset valtuustoryhmät läpi, eli puolueet ennen varsinaista kaupunginvaltuuston kokousta. Olemme käyneet ne kaikki läpi, ja sitten olemme puhuneet heille, että nyt me toivoisimme tällaista ja tällaista, ja olemme vähän perustelleet kantaamme.

Sitten joskus, jos haluamme saada joitain asioita läpi, niin aloitteen lisäksi me voimme tehdä kannanottoja, eli ne ovat keskustelun avauksia, jotka julkaistaan meidän sosiaalisen median tileillemme.

00:16:45 Jani Toivola

Sanoit ihanasti jossain kohtaa, että kun vaikka kävelet Myyrmäessä, niin voit aistia sen, että muut nuoret on ylpeitä. He luottavat ja tietävät, että viet asioita eteenpäin ja se on tärkeä linkki. Olisi kiva palata siihen nuorten ääni -ajatuksen. Mitä ovat sinun mielestäsi hyvät kohtaamiset nuorisolan tekijöiden ja nuorien kanssa? Mitkä ovat olleet sellaisia, että ”hei tämä tuntuu hyvältä ja tämä on mahtavaa”?

Tai toisaalta haasteet. Enemmän kuin sellaiset vaikuttamisen tasot, missä lobataan, niin mietin sitä, että mikä nuorten todellisuus on. Ketä he kohtaavat siellä omalla alueellaan? Vai onko siellä ketään? Ketä sieltä puuttuu?

00:17:40 Vida Amoah

Minut tekee varsin iloiseksi, kun näen, että etsivät nuorisotyöntekijät kaveeraavat esimerkiksi kadulla lähiöissä nuorten kanssa ja pystyvät juttelemaan heille, ihan kuin olisivat ystäviä. On sellainen aikuinen, jolle voi avautua ja johon voi luottaa.

Kun olen käynyt vanhassa yläkoulussani, olen kuullut erittäin paljon positiivisia kokemuksia kouluvalmentajista. On tultu sanomaan, että on tosi kiva, että on aikuinen koulussa, joka auttaa meitä koulunkäynnin kanssa. Sen lisäksi, että ollaan vakavina kotitehtävistä tai koulutöistä, voidaan myös siinä ohessa hassutella.

00:18:28 Jani Toivola

Niin just. No mistä luulet, että mistä se koostuu, että tuollaiset kohtaamiset ovat mahdollisia? Tai että niistä on jäänyt hyvä kokemus? Ehkä haen tässä sitä, että jos tätä podcastia kuuntelee nuorisoalan työntekijöitä, jotka miettivät sitä omaa työtään, niin mihin ja miten heidän kannattaisi asettua, jotta olisi enemmän tavoitettavissa tai ihan aidosti kuulisi sitä nuorta tai myös tunnistaa ne kohdat, missä ei osaa kuulla vielä.

00:18:59 Vida Amoah

Mielestäni kaikista yhdistävin tekijä näissä nuorisoalan eri tekijöissä, tai ainakin niissä lähestyttävissä nuorisoalan ihmisissä on se, että he kaikki osaavat madaltua nuoren tasolle ja kohdata nuorena. Esimerkiksi, kun olin aikoinaan yläkoulussa, meillä oli siellä nuorisotyöntekijä, joka taitaa olla itse asiassa nyt kouluvalmentaja. En ole varma hänen tittelistään, mutta hän oli tosi oma-aloitteinen. Hän itse lähestyi meitä koulun käytävillä ja hänellä oli erikseen työ-Snapchat -tili, jolle saattoi vaikka lisätä nuoria ja kysellä, että miten menee, että oletko tullut tänään kouluun ja mikä fiilis sinulla on tällä hetkellä.

Myös se, että madaltuu nuoren tasolle. Ei tarvitse puhua niin virallisin termeihin, ei tarvitse puhua jargonia. Ei tarvitse puhua niin sanotuista aikuisten asioista, vaan voidaan puhua nuorelle luontevista asioista, kuten TikTok-trendeistä. Ei tarvitse olla niin vakavina. Minusta tuntuu, että tuo on se, joka luo nuorelle sellaisen tunteen, että tuo on sellainen nuorisotyöntekijä tai muu toimija, joka on tosi kiva ja tosi lähestyttävä.

00:20:31 Jani Toivola

Käykö myös helposti niin, että lähestytään nuorta sillä ajatuksella, että nyt minä haluan tietää, miten sinulla menee tässä asiassa. Kun nyt, mitä kuulen sinulta, että puhutaan TikTok-trendeistä, niin minun pitää ensin asettua sinne sinun maailmaasi. Sitten ne TikTok-trenditkin voi viedä meidät vaikka minkä aiheen äärelle. Paljon isomman tai vakavammankin jutun äärelle. Mitä ajattelet siitä? Menemmekö liikaa suoraan sillä, että voitko hyvin tai huonosti?

00:21:06 Vida Amoah

Olen samaa mieltä, että joskus menee vähän tuollaiseksi, että kerro minulle nyt kaikki maailman huolesi ja miten sinulla menee kotona ja miten sinulla menee koulussa. Nuoret eivät välttämättä halua ensi keskustelulla avautua tuollaisista asioista. Ei ole nuoria, jotka haluavat avautua tuosta yhtään. Mielestäni siinä tilanteessa parasta on asettautua siihen nuoren maailmaan ja löytää yhteys eri tavoin ensin ennen kuin odottaa mitään muuta tosi jättimäisiä avauksia.

00:21:40 Jani Toivola

Mikä merkitys sillä kohdatuksi tulemisella on? Tiedän, että se on tavallaan itsestään selvä kysymys, mutta se on silti niin tärkeää. Miten ratkaisevaa on nuoruudessa saada kokemus, että tulee kohdatuksi tai kuulluksi?

00:21:57 Vida Amoah

Kohdatuksi tuleminen on erittäin tärkeää, koska kuten aiemmin olen maininnut tässä, niin koin lapsuuteni kotona väkivaltaa, niin olihan se mukavaa, että kun menin kouluun, niin siellä oli nuorisotyöntekijä, opettaja tai joku muu ihminen, jonka kanssa pystyin puhumaan. En välttämättä niistä kodin tapahtumista, mutta ehkä vähän tunteistani, esimerkiksi että nyt ärsyttää tai nyt itkettää. Oli kiva tietää, että oli ainakin yksi aikuinen, joka tsemppasi, kannusti ja kohtasi minut minuna.

Se on erittäin tärkeää ja kohdatuksi tuleminen ja osallisuus vähentää tutkitusti syrjäytymisen vaaraa ja lisää nuoren sisäistä kansalaispätevyyttä. Sillä on tosi isot vaikutukset ja minusta tuntuu, että opettajat ja nuorisotyöntekijät tai kouluvalmentajat eivät välttämättä aina itsekään tajua, kuinka iso rooli heillä on nuoren elämässä. Minä edelleenkin muistelen erittäin lämmöllä näitä ihmisiä omilta peruskouluajoiltani. Vaikka ei aina ollut kivaa koulussa tai tuli kiusatuksi, enkä tykännyt opinnoista aina, niin oli kiva kuitenkin tulla sinne kouluun, kun oli joku aikuinen siellä.

00:23:28 Jani Toivola

Entä se toinen käänköpuoli, että mitä ne seuraukset voivat olla, jos kokee ettei ole ympärillä sellaisia aikuisia, ketä lähestyä tai jotka tulevat kohti tai jopa pelkäävät sinua tai jotain mitä sinä olet, tai väistelee.

00:23:47 Vida Amoah

Sillä voi olla paljon vaikutuksia. Moni nuori saattaa kokea, että koulunkäynti ei ole niin mielekästä, jos siellä ei ole aikuisia tukihenkilöitä. Saatetaan kokea, että kouluttautumisesta ei ole mitään hyötyä. Sanoisin, että kun nuoret kokevat, ettei koulumaailmasta tai kouluttautumisesta ole mitään hyötyä, niin silloin ollaan vaarallisella tiellä. Silloin hakeudutaan väärin seuroihin ja ajaudutaan tekemään asioita, joita ei pitäisi tehdä. On tosi tärkeää, että on niitä tukevia aikuisia, jotka sen lisäksi että he tukevat, myös ohjaavat nuoren toimintaa.

00:24:40 Jani Toivola

Onko sinulla näkemystä, jos ajattelee nuorisolaa, että mitkä ovat siellä tällä hetkellä isoina haasteina tai mahdollisina haasteina? Jos ajatellaan nimenomaan semmoista yhdenvertaisuutta ja moninaisuutta, että kyettäisiin näkemään tosi monenlaiset, kaikki erilaiset nuoret ja erilaiset tarpeet ja taustat. Mitkä on semmoisia mahdollisia haasteita tällä hetkellä?

00:25:02 Vida Amoah

Tuo on erittäin hyvä kysymys ja tuohon on erittäin laajoja vastauksia. Jos me aloitamme siitä, että meillä on enenevissä määrin nuoria, jotka ovat syrjäytymisriskissä ja nuoria, jotka käyttävät päihteitä. Esimerkiksi Vantaalla on paljon sitä, että maahanmuuttajaoppilaiden ja -opiskelijoiden koulut ja elämä eriytyy tosi paljon. Niin ehkä nuorisovalan haasteita saattaa olla se, että meillä on yhä enenevissä määrin sellaisia nuoria, jotka ovat siinä syvässä päädyssä, siinä syvässä kuilussa. Mitä syvemmälle mennään, sitä vaikeampaa on päästä pois ja sitä enemmän yhteiskunnan resursseja se vaatii. Ehkä nuo tulevat päällimmäiseksi mieleeni.

00:25:59 Jani Toivola

Niin. Jos tätä podcastia kuuntelee joku ihminen, joka on nuorisovalalla töissä, niin mitä yksilönä voi tehdä? Tai miten sitä asiaa voisi huomioda? Mitä se voisi tarkoittaa käytännössä? Jaksoissa on noussut paljon myös esiin semmoinen, mikä on minusta tärkeä ja hyvä muistutus, että samalla kun meillä on rakenteita ja palveluita ja organisaatioita, niin lopulta on aina kuitenkin kyse ihmisistä ja ihmisten välisistä kohtaamisista. On puhuttu paljon kyvystä reflektoida omia ennakkoluuloja, ennakoasenteita ja miten paljon ne tulevat mahdollisesti oman työn tielle. Jos niitä ei tiedosta, niin voi muodostua aika iso seinä sinun ja sen nuoren välille.

00:26:50 Vida Amoah

Ehkä aloittaisin siitä, että meidän pitäisi välittää toisistamme enemmän. Tiedän, että se kuulostaa tosi itsestään selvältä asialta, mutta tuntuu, että me emme ole suomalaisessa yhteiskunnassa, nyky-yhteiskunnassa havahduttu siihen, että kuinka individualistisia me oikeasti olemme.

Olin esimerkiksi pari viikkoa sitten työharjoittelussa Pekka Haavistolla eduskunnassa ja me tapasimme Stop Huumeille ry:n ihmisiä. He korostivat heidän huolipuheissaan sitä, että nykyään jos katsomme huume- ja päihdemarkkinoita, niin siis siellä kuka vaan myy kenelle vaan, mitä vaan. Ja kun nähdään nuoria myymässä päihteitä tai käyttämässä päihteitä, niin se siis vain sivuutetaan. Ei siis osata katsoa toistemme perään.

Se mitä teen omassa arjessani on se, että jos näen huumeiden myymistä – tai sen ei tarvitse pelkästään liittyä päihteisiin, vaan jos näen esimerkiksi jotain joukkotappeluja niin sen sijaan, että sivuuttaisin ne, niin saatan hälyttää vartijat siihen paikalle tai poliisin siihen paikalle. Minua pyydetään tosi paljon puhumaan vanhalle yläkoululleni, jossa on aiempina vuosina ollut ongelmakäyttäytymistä ja muuta. Niin se mitä teen arjessani, on että menen puhumaan järkeä sinne, jos sen voi tuolla tavalla muotoilla.

Sitten ehkä se, että jos on nuoria omassa elämässä, niin kysyy, että miten he voivat ja onko jotain, missä he voivat auttaa tätä kyseistä nuorta. Se voi olla niin pienikin asia kuin että

auttaa koulutehtävissä. Tai että muistuttaa jostain kouluhommasta. Ne voivat olla tosi pieniä tekoja.

Puhuit aikaisemmin, että miten tärkeää on kohdata ennakkoluulottomasti. Voimme palata siihen alkuun, missä sanoin, että pyrin omassa arjessani kohtaamaan kaikki ihmiset yhdenvertaisina, yksilöinä. Se on mielestäni kaiken lähtökohta. Pelkästään sillä, että kohtelet ihmisiä hyvin ja tasavertaisesti, niin sillä pääsee erittäin pitkälle.

00:29:13 Jani Toivola

Tuo oli minusta aika pysäyttävä esimerkki, mitä puhuit päihteiden ja huumeiden käytön maailmasta. Toki se on tietyllä tavalla hyvin spesifi maailma, mutta tuntuu, että se näkyy sellaisena kuvana, että kuinka paljon me sivuutamme asioita, koska ajattelemme, että ne eivät kuulu meille. Tai ne kuuluvat jollekin toiselle tai joku muu huolehtii tai...

00:29:43 Vida Amoah

Mikä on siis aivan absurdi ajatus.

00:29:45 Jani Toivola

Niin, sehän nimenomaan on. Tai sitten toisaalta semmoisen positiivisemmän kautta, että miten esimerkiksi omassa lähikaupassa, jossa on joukko nuoria, niin mikä on minun suhteeni heihin? Tämäkin on sellainen asia, mistä usein puhutaan. Kanssaihmisyys. Että se Alepakin voisi olla vaikuttamisen paikka. Tai yhtäkkiä se minun katseeni, miten katson sitä nuorta, niin mikä merkitys sillä on? Mitä ajattelet tämmöisestä, että toimenpiteiden ja ammattilaisuudenkin ulkopuolelle, meidän tapamme kohdata toisiamme?

00:30:28 Vida Amoah

Nuorten käyttäytyminen, nuorten syrjäytymisriski ja nuorten pahoinvointi ovat sellaisia asioita, jotka vaikuttavat erittäin paljon meihin kaikkiin. Yksi syrjäytynyt nuori maksaa suomalaiselle yhteiskunnalle 1,2 miljoonaa euroa. Siinä on taloudellinen puoli, mutta siinä on myös se inhimillisen kärsimyksen puoli. Lisääntynyt syrjäytymisriski vähentää nuorten sisäistä kansalaispätevyyttä, eli koettua kykyä osallistua ympäröivän yhteiskunnan menoihin. Mikä siis tarkoittaa esimerkiksi alempaa äänestysprosenttia, joka todellakin vaikuttaa meihin kaikkiin.

Mielestäni on tosi harmi, että ihmiset ajattelevat, että nuorten asiat eivät vaikuta meihin. Jos katsomme sitä tosiasiaa, että nuoret ovat meidän tulevaisuus, meidän tulevia veronmaksajia, meidän tulevia työntekijöitä, meidän tulevia vanhempia ja päättäjiä, niin mielestäni on erittäin tärkeää, että me pidämme huolta, että meidän nuoret voivat hyvin ja katsomme heidän peräänsä.

Lähi-Alepa voi kyllä olla vaikuttamisen paikka. Meillä kaikillahan on ennakkoluuloja. Joskus kun näkee esimerkiksi nuorisoporukan hengailemassa kauppakeskuksessa, saattaa ihan ensin tuumia, että "aina nuo nuoret hengailevat täällä", tai "vitsi, että he ovat niin

kovaäänisiä” tai ”ettekö te löydä jotain muuta paikkaa”. Mutta itse aina tykkään kääntää sen ajatuksen toisinpäin. Mielestäni on tosi harmi, että näille nuorille ei ole tehty mitään kohtaamispaikkaa, tai että he eivät koe, että heillä on muuta tekemistä kuin hengata lähi-Alepassa.

00:32:17 Jani Toivola

Hyvä pointti, joo. Tunnistan itsekin. Ehkä se on nimenomaan sitä, mitä olemme myös puhuttu monessa jaksossa. Juuri se itsereflektio, itsensä tarkkailu, että miten minä käyttäydyn eri tilanteista, miten minä reagoin? Miten voisin tunnistaa, että jos menen tiettyyn tilaan ja siellä on nuoria, niin miten helposti ensimmäinen reaktioni on jonkinlainen ärtymys? Ja jos en ole siitä tietoinen, niin miten nopeasti se ärtymys muuttuu torjuvaksi käyttäytymiseksi heitä kohtaan.

En ole se tyyppi, joka sanoisi mitään, mutta kyllä se varmaan vähintään näkyy silmistäni tai tavasta olla tai ohittaa heidät. Mutta sitten jos mietin, että miksi ärsyynnyin tästä tilanteesta – tämä on tämmöistä ääneen pohdintaa – mutta onko se myös ihan vaan sitä, että minullakin katoaa kontrolli. Että nyt tässä ympäristössä tapahtuu jotain, mitä minä en voi kontrolloida tai jotenkin määrittää, että sen kuuluu olla näin, vaan minun täytyy hyväksyä se elämän keskeneräisyys ja mistä ylipäättään lapsuudessa ja nuoruudessa on kyse. Että olet kasvava ihminen, joka yrittää hahmottaa tätä maailmaa. Etten voi runtata tuota johonkin laatikkoon, ja että tiedän jo valmiiksi, miten tämä maailma toimii. Tämä oli tämmöinen avautuminen aiheesta, mutta ehkä siitä aika moninkin voi tunnistaa itsensä eri tavoin.

00:33:42 Vida Amoah

Erittäin hyvä havainto, ja se on hyvä, että kykenet tuollaisen itsereflektioon, koska moni ihminen ei sitä pysty tekemään. Se on luonnollista, että tulee tuollaisia ensireaktioita, mutta sitten niitä korjataan ja itsereflektoidaan, mietitään, että miten voin tässä tilanteessa toimia paremmin.

00:33:58 Jani Toivola

Miten tärkeänä näet sen, jos palataan siihen nuorisoalaan, että tunnistaa myös siinä ammattilaisuudessa, että samat reaktiothan voi tulla, joskus sen ammattilaisuudenkin tielle ehkä. Toisaalta niistä voi niin kuin päästä myös yli ja olla kohtaavampi taas siinä omassa tekemisessään.

00:34:17 Vida Amoah

Se on erittäin tärkeätä.

00:34:20 Jani Toivola

Myös semmoinen aihe, joka on noussut monessa kohtaa esiin, on tämänhetkinen yhteiskunnallinen ilmapiiri, joka tuntuu, että on aika raju. On taas ihan uudella tavalla

haettu niitä rajoja, että mitä kaikkea saa sanoa. Ja paljon sanotaan asioita, jotka sitten samalla voi koskettaa tosi monen nuoren identiteettiä ja todellisuutta. Näetkö sinun rooleissasi, että miten nuoret kokevat tämänhetkisen yhteiskunnallisen ilmapiirin ja miten se vaikuttaa heidän elämään?

00:34:54 Vida Amoah

Kyllä tämä yhteiskunnan polarisaatio tuntuu ja tuntuu kovaa. Omissa luottamustoimissani olen nähnyt poliitikkojen keskuudessa sitä, että populismi tai tapa puhua tietyistä väestöryhmistä ja omista kollegoistaan on kovettunut ja on tosi paljon rajumpaa.

00:35:21 Jani Toivola

Mitä ajattelet olevan nuorisoalalla työskentelevien ihmisten rooli? Mistä heidän tulisi olla tietoisia tai tiedostavakko he sen, miten paljon yhteiskunnallinen keskustelu vaikuttaa nuorten arkeen ja todellisuuteen, ja miten paljon se lisää pahoinvointia?

00:35:37 Vida Amoah

Jos olisin nuorisoalan työntekijä, esimerkiksi nuorisotyöntekijä, niin aloittaisin siitä, että vaikka koen itse, että Suomi on pitkälti tasa-arvoinen maa, juridisesti kaikilla on samat oikeudet, niin onhan sitä rasismia kuitenkin erittäin paljon. Se on se todellisuus. Niin aloittaisin sen tiedostamisella. Rasismin lisäksi on myös muita syrjintämuotoja, kuten naisvihaa. Se on monen nuoren todellisuus.

En yhtään vähättelisi sitä, kuinka paljon yhteiskunnallinen keskustelu vaikuttaa nuorten arkeen. Se on numero yksi asia, mitä minä sanon kansanedustajille tai muille isoille päätteille, kun olen tapaamassa heitä. Te luulette, että teidän Twitter-sekoilut jäävät sinne Twitteriin. Mutta kun me palataan esimerkiksi minun yläkouluaikoihini, niin siellä on ihmiset siteeranneet poliitikkoja, että nuo poliitikot saavat sanoa noin, niin miksi minäkin en saa sanoa noin.

Aikuiset ylipäättään eivät ehkä tajua sitä, kuinka tietoisia nuoret ovat yhteiskunnallisesta keskustelusta, niin en voi todellakaan syyttää nuorisotyöntekijöitä, jos he eivät ole tietoisia tästä nuorten tietoisuudesta. En siis vähättelisi yhtään sitä, kuinka tietoisia nuoret ovat tästä yhteiskunnan menosta.

Kunta- ja aluevaalien aikana jouduin rasistisen hyökkäyksen kohteeksi. Kesken vaalityön eräs rasistinen mies sanoi slurreja minua kohtaan ja läpsäisi minua. Se on nyt poliiseilla käsiteltävänä, mutta se miten Vantaan kaupunki toimi oli tosi esimerkillistä. Heti kun he saivat tiedon tästä tapauksesta, niin kaikki turvallisuusammattilaiset kokousti ja teki kannanoton, jossa tällainen toiminta tuomitaan täysin. Kaikilla pitäisi olla oikeus tehdä vaalityötä rauhassa. Erikseen vaalien jälkeisessä kaupunginvaltuuston kokouksessa oli valtuuston puheenjohtaja, joka puheessaan sanoi, että tämä ei ole mitenkään hyväksyttävää. Tosi moni valtuutettu, poikki poliittisesti, tuli ottamaan yhteyttä ja pahoitteli asiaa, vaikka he eivät itse olleet osallisena tässä tilanteessa.

Jos olisin nuorisotyöntekijä, toimin yhtä esimerkillisesti kuten Vantaan kaupunki toimi tässä tilanteessa. Tiedostaisin tapahtuneen, pahoittelisin sitä ja erittäin vahvasti tuomitsisin sen. Jos mahdollista, niin suorittaisin sellaisia toimia, joilla voisi kitkeä tällaisia tapahtumia.

00:38:38 Jani Toivola

Ihanaa kuulla, että siihen asiaan myös tartuttiin. Ehkä siinä myös toteutuu se, mistä puhuttiin aikaisemmin, että ei nimenomaan katsottu ohi, vaan katsottiin kohti sitä, mitä on tapahtunut ja nähtiin, että se kuuluu myös meille. Ja mietittiin, mitä omasta roolista käsin voi tehdä sen asia eteen.

00:38:54 Vida Amoah

Sehän ei ollut pelkästään sellaista, että jälkeenpäin pyydettiin anteeksi. Muistan siinä tilanteessa, kun minua lyönyt mies lähti siitä tilanteesta. Siellä oli poliisin lisäksi meidän omat valtuutetut – ei kirjaimellisesti – mutta juoksemassa sen miehen perässä ja jututtamassa sitä. Sen lisäksi, että pyytelee anteeksi ja tuomitsee moista käytöstä, niin puuttuu siinä tilanteessa.

00:39:27 Jani Toivola

Kun kuuntelen sinua, niin se on tosi vaikuttavaa, mitä kaikkea olet tehnyt, ja missä kaikessa olet mukana, ja miten paljon tiedostat asioita ja haluat vaikuttaa. Mitä sanoisit semmoiselle nuorelle, joka kokee ettei tule kuulluksi tai ajattelee että tämän tyyppiset roolit ja huoneet, missä sinä olet ollut, ei olisi ikinä hänelle mahdollisia? Mitä sä haluaisit sanoa semmoiselle nuorelle?

00:39:59 Vida Amoah

Haluan ensinnäkin sanoa sellaiselle nuorelle, että olen hyvin pahoillani, että koet tuollaisia tunteita. Haluaisin sanoa, että se on ihan hölynpölyä, että et muka voisi tai pystyisi. Vaikka minulla on monia ominaisuuksia, jotka tekevät minusta hyvän nuorisovaikuttajan ja nuorisopoliitikon, en ole kuitenkaan mikään superihminen. Olen kuitenkin ihan normaali nuori, normaaleista lähtökohdista. Jos minä pystyn, niin sinäkin pystyt.

Minusta tuntuu, että hyvin harva nuori Suomessa tiedostaa sen, että kuinka hyvät vaikuttamismahdollisuudet meillä on Suomessa. Suomi on ainoa maa, jossa nuorisovaltuustotoiminta on lakisääteistä. Eli kunta- ja hyvinvointialuelaki velvoittaa, että jokaisella kunnalla ja hyvinvointialueella tulee olla nuorisovaltuusto tai sen kaltainen vaikuttajaryhmä. Kannattaa ottaa kaikki hyöty tuosta irti ja lähteä nuorisovaltuustotoimintaan mukaan, jos on mahdollista. Suomessa nuorisovaltuustossa on hyvä se, että ne ovat kaikki puoluepoliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumattomia, niin sinulla ei tarvitse olla mitään valmista kantaa ja sinun ei tarvitse puolustaa jatkuvasti mitään tiettyä ideologiaa.

Suomessa kansalaisjärjestöt ja järjestöt ylipäänsä ovat tosi hyvässä asemassa. Heitä osallistetaan yhteiskunnan kaikilla osa-alueilla, erityisesti päätöksenteossa. Se on tosi normaalia, että kokoomus- tai perussuomalais- tai vihreitä nuoria haastatellaan päivälehteen, tai että he ovat mukana Jälkiviisaat-ohjelmassa tai A-show'ssa. Se ei ole tavanomaista muualla maailmalla.

Suomi on niitä harvoja maita, jossa voi googlata ja löytää kansanedustajan julkisen puhelinnumeron, soittaa hänelle, kysyä, onko teillä esimerkiksi harjoittelupaikka eduskunnassa vapaana. Ja hän sanoo, että kyllä, ja sitten sinä pääset sinne. Jos me mietimme Yhdysvaltoja, jossa olen ollut itse vaihto-oppilaana, niin täytyy kiivetä monta tikapuuta ennen kuin pääsee vallan huipulle. Suomessa se on tehty helpoksi, ja meillä on muutenkin todella hyvät vaikuttamismahdollisuudet täällä. Ottaisin kaiken hyödyn siitä irti.

Ja tuosta näköalattomuudesta, että minä ymmärrän maailmassa olevan tällä hetkellä paljon sotaa, nälänhätää ja ihmisoikeudet ottavat takapakkia. Olin pari päivää sitten kuuntelemassa Unesco-delegaattia Iina-Lotta, joka sanoi todella hyvin, että loppujen lopuksi ihmiset eivät käänny toisiaan vastaan, vaan loppujen lopuksi ihmiset tulevat tekemään asioita yhdessä, yhteisen hyvän eteen, koska siitä on enemmän hyötyä kuin siitä, että jos olisimme toisiamme vastaan. Mielestäni se oli tosi hyvin sanottu. Loppujen lopuksi asiat järjestyy.

Vaikka nuorten palveluissa on tosi paljon puutteita, niin onhan meillä kuitenkin muihin maihin verrattuna tosi hyvät tukiverkostot. Meillä on sosiaalityötä ja muita tällaisia nuorisovalan toimijoita, jotka voivat auttaa, jos kokee näköalattomuutta. Mutta tuossa kiteytettynä, mutta ei niin kiteytettynä, mitä minä sanoisin tuon kaltaiselle nuorelle.

00:43:23 Jani Toivola

Sitten ihan loppuun, mitä sanoisit nuorisovalalla työskenteleville, mikä olisi sinun toiveesi heille kohti tulevaisuutta?

00:43:33 Vida Amoah

Ensimmäiseksi, kiitos siitä työstä, mitä sinä teet. Se on erittäin tärkeää. Aina se ei näy rahallisena arvostuksena, tai joskus saatat tavata nuoria, jotka haistattelevat sinulle, mutta haluan silti vakuuttaa, että teet erittäin tärkeää ja merkityksellistä työtä. Toiveeni teille olisi se, että te jatkaisitte tätä samaa hyvää mallia, mitä te olette jo nyt pitkään tehneet, ja että alennutte nuoren tasolle. Kohtaatte nuoret nuorina, ja taustasta tai henkilökohtaisista ominaisuuksista riippumatta kohtaatte kaikki nuoret yhdenvertaisesti.

00:44:19 Jani Toivola

Ihanaa. Kiitos tosi paljon, että pääsit vieraaksi ja avasit meille taas tätä maailmaa aavistuksen enemmän. Kiitos siitä.

00:44:35 Vida Amoah

**YHDENVERTAISUUDEN
NUORISOALAN
OSAAMISKESKUS**

Kiitos kutsusta. Oli oikein mukava olla vieraana täällä.

00:44:34 Jani Toivola

Ja ihan loppuun, jos peilaan, niin tietysti tässä on montakin asiaa, mutta minulle kolahti ajatus kanssaihmisyydestä, kuinka usein katsomme ja menemme toistemme ohi tai erityisesti lasten ja nuorten ohi. Ja miten tärkeää olisi aina uskaltaa pysähtyä, oli siinä haastava tilanne edessä tai hauska tilanne tai mikä tahansa. Ja alan ihmisille: onko sinun arjessasi sellainen kohta, missä nuorten ääni voisi olla kuuluvampi, kohta missä se ei vielä kuulu, ja miten voisit avata tilaa nuorille käyttämään ääntään ja antaa heille kokemuksen kuulluksi tulemisesta osaksi keskustelua tulemista. Tämmöinen pieni kotitehtävä.